

ఈ ఏడాది మే 3న నిర్వహించిన నీడే ప్రస్థావృతం తీకు కావడంతో.. వరేక్షను తిరిగి జూన్ 21న నిర్వహించారు. ఈసారి జరిగిన పేపర్ లోకేషన్ల దేశవ్యాప్తంగా తీవ్ర ఆందోళనలు జరిగాయి. దేశ రాజధాని ఢిల్లీలోని జంతర్మంతుర్ దగ్గర విద్యార్థులు ఆందోళన చేశారు. రెండోసారి నాలుగు రోజుల క్రితం సైతం జంతర్మంతుర్ దగ్గర జరిగిన నిరసనలో పలువురు విద్యార్థులు తీవ్రంగా గాయపడ్డారు. ఆందోళన చేస్తున్న విద్యార్థులపై పోలీసులు రాబార్డు చేయడం, టీయర్ గ్యాస్ ప్రయోగించడం చేయడంతో పలువురు విద్యార్థులు గాయపడ్డారు. పోలీసులు వ్యవస్థాపించిన లీకేజీతో విద్యార్థులను జైల్లో గొంతు నీడే పేపర్ లీకేజీతో ప్రధానంగా కేంద్ర విద్యాశాఖ మంత్రి దృఢీకరిస్తున్నారని రాజీనామా డిమాండ్ చేస్తూ విద్యార్థులు ఆంధ్రోళన చేపట్టారు. విద్యార్థుల ఆందోళనకు తలోగ్గిన కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏపరికి కేంద్ర విద్యాశాఖ మంత్రికి రాజీనామా చేయించాల్సి వచ్చింది. కేంద్రమంత్రి సైతం తాను రాజీనామా చేస్తున్నానని.. వచ్చే ఏడాది నుంచి నీడే పరీక్షను డిజిటల్ విధానంలో నిర్వహిస్తామని తెలిపారు. ఇటువంటి ఘటనలు గతంలోనూ జరిగాయి. గతంలో జాతీయ స్థాయిలో జరిగిన కొన్ని సంఘటనలకు సైతక భద్రత చేపాస్తూ కొందరు మంత్రులు తమ పదవులకు రాజీనామా చేశారు. ఇటువంటి ఆంధ్రప్రదేశ్లోనూ విద్యా శాఖ మంత్రిగా సేవచేసిన మంత్రి చేతుల పేపర్ లీకేజీ నేపథ్యంలో రాజీనామా చేశారు. ఆనంతరం మరోసందర్భంలో మరో మంత్రి సైతం రాజీనామా చేశారు. ఇప్పుడీ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఇజనీరింగ్, మెడిసిన్లో అల్టిమస్ట్రాంట్ నుండి నిర్వహించిన ఎంసెట్ పేపర్ లీకేజీ సంఘటనలు ఉన్నాయి. తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత కూడా ఎంసెట్ పేపర్ లీకేజీ, లీకేజీ తరువాత మరోసారి నిర్వహించారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ యువత కదిలితే ఆలోచన చేయకూడదు. తరంగం, యువజనానినెన్నో అది మహా సముద్ర ఘోష, ఆ రెండూ ఇప్పుడు ఒకే సారి కనిపిస్తున్నది ఢిల్లీ జంతర్ మంతర్ కల, తరంగం, ఘోష రెండూ కలగలిస్తే ఆలోచన ఉప్పానే. గత వారం రోజులుగా ఆ 'ఉప్పానోలే' అన్న కొట్టుకుపోతున్నాయి. ఆ దృశ్యాన్ని చూసి, వెనుకకునో వేయసిన ప్రధాని మోడీ సైతం నిలబడి ఆలోచిస్తున్నాడు. విద్యార్థులు దేశ భావి నిర్మిత లుగా' అని ఓ పాటలో అన్నట్లు ఇండియా ముఖ పితాస్వామి మార్కెట్ సెంటర్లతో వివిధ ప్రాంతాల విద్యార్థులలాగా జులంతే మంతర్ వద్ద హోరెత్తిపోతున్నారు. దానితో వారం రోజులుగా పార్లమెంటు కూడా స్తంభిచింది. రోజూ సమావేశాలు కావడం రథన, గతకరో కోర్టుపటికే వేయగా వందల నెలకట్టకట్టమైపోయింది. నీటి పరీక్ష వ్రతలా లీకేజీ నేపథ్యంలో మొదలైన ఆదేశనలు 'కాల్డ్'లుగా కదులుతూనే వచ్చి మొత్తం వ్యవస్థకే నాలుగా మలాయావోలే అది చిన్న విషయమేమీ కాదు. ఒక విలక్షితైన పరిస్థితిలో రూపుదిద్దుకున్న 'కాల్డ్' జనతా పార్టీ (సీజెపి) ఇంకా పూర్తి స్థాయి రాజకీయ పార్టీగా మారిందామో వెంటదామో వెంటదామో జులంతే ప్రభావం సృష్టించడం దేశంలో అందరినీ, ముఖ్యంగా రాజకీయ పార్టీల నేతలందరినీ ఎంతో ఆశ్చర్యపరుస్తోంది. ఒక వ్యంగ్య ఉద్దమంగా రెండు నెలలు క్రితమే ఆవిర్భవించిన ఈ పార్టీజంతోనే అంతగా ఏదగడం కూడా అందరినీ ఆలోచించన జేస్తోంది. ఇప్పుడవారం లేకుండానే ప్రతి విద్యార్థి మైదం లోకి 'కాల్డ్' ప్రవేశిస్తోంది. జీసీజెడే తరం దాని వెనుకనేమన్నో. దేశ రాజధానిలో ఆదేశనకుకు కేంద్ర బిందవైన జులంతే మంతర్ వద్ద గత ఆరురోజులుగా యువ ఆలోచనకారులు విల్లువెల్లువలకు వచ్చి అని కేరలం ఆ పార్టీ ఇచ్చిన పిలుపుగా అనిపించడం. సామాజిక ఉద్దమ మకారుడు వాంగ్ మక్ విద్యార్థులు ఉద్దమనాకి మద్దతు ప్రకటిస్తున్నట్లు గత 26 రోజులపాటు జరిగిన సినారావర్ ద్దే ఇప్పుడు ప్రభుత్వ నిర్ణయాలను ఎంతో ప్రభావితం చేస్తున్నట్లే కనిపిస్తోంది. అన్నిరాష్ట్రాల నుంచి యువత స్వచ్ఛందంగా కదిలిదామో నమనించవలసిన పరిణామం. విద్యార్థిలోకం స్వచ్ఛందంగా సాగిస్తున్న ఉద్ద

పేపర్ వీకేజీల

పేపర్ లీకేజీలతో విద్యార్థులు తీవ్రంగా నష్టపోతున్నాయి. వీలైతేనే మూలంగా విద్యార్థులు మానసిక అందోహాసం చెందడమే కాకుండా ఆత్మహత్యలకు పాల్పడుతున్నారు. విద్యార్థుల ఆత్మహత్యలతో వారి తల్లిదండ్రులు సైతం తీవ్ర మనోవేదనకు గురవుతున్నారు. పేపర్ లీకేజీలు అనేది దేశ వ్యాప్తంగా నిర్వహించే పోటీ వరకల్ల ప్రశ్నాపత్రాలతోపాటు, రాష్ట్రాన్ని నిర్వహించే పోటీ వరకల్ల, చివరికి విద్యార్థులకు నిర్వహించే విద్యా సంవత్సరపు పాక్షిక వరకల్ల సైతం లీకవుతున్నాయి. వీరకల్లను పేపర్ లీకైన విద్యార్థులే ప్రధాన బాధితులుగా ఉంటున్నారు. పేపర్ లీకేజీలతో విద్యార్థులు మానసిక అందోహాసం కాకుండా ఆందోహాసం భరించు భారం వదుతోంది. పేపర్ లీకేజీలు ఇప్పుడు కృత్తా జరుగుతున్నదేమీ కాదు. ఎప్పుటి నుంచో జరుగుతున్నదే వ్యవసాయం. ఎప్పుడు జరిగినా అప్పుటిది నుంచో లేకపోతే బాధ్యులైన పాఠశాల చర్యలు తీసుకోవడం.. కొన్ని సందర్భాల్లో జాతీయస్థాయి పోటీ వరకల్ల ప్రశ్నలు లీకైవున్నాయి కొందరు మంత్రులు రాజనామ చేయడం, కొన్ని రాష్ట్రాల్లోనూ మంత్రులు సైతం బాధ్యులకే వమాన్సు రాజనామ చేయడం జరిగాయి. పేపర్ లీకేజీ జరిగే అవకాశం లేకుండా నాంకేతకంగా ఎంతో అభివృద్ధి సాధించినప్పటికీ కూడా ఏదీ రూపొందే పేపర్ లీకేజీలు రాలూచీలు సందేహాస్పదం ఉంటాయి. గతంలో సైతం వలు సందర్భాలలో విద్యార్థులు బిగిగా భవిష్యత్తో ఈ పేపర్ లీకే వ్యవహారం అటరాయితున్న సందర్భాలు ఉన్నాయి. పేపర్ లీకేజీలు మూలంగా బాగా కష్టపడి చదివే విద్యార్థులకు నోటీస్ మళ్ళీ కొట్టే అనారోగ్య వ్యాధావస్థ ఉండే పాదమార్పులకుండా నిజంగా ఆత్మలతో దురదృష్టకరంగా విషయం. సమాజంలో ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా బాగా వలస కుట్ర వున్నవ్యక్తులు అందడంతోనే దేశ విద్యావ్యవస్థకు పట్టికే వరకల్ల నిర్వహించే వారి ఉనికినే భ్రష్టు పట్టిపోతే వ్యవహారం ఏదీ తీరితెన్నులు ప్రశ్నాస్థాయిలో దేశంలో సిగ్గుపడేటైన, హేయమైన విషయం. మే 3న జరిగిన నేషనల్ టెస్టింగ్ బోర్డ్ కమిషన్ ఎంట్రీ టెస్ట్ (సీట్)-2026 ప్రశ్నాపత్రం లీకైంది. సీట్ పేపర్ లీకేజీ సందర్భంగా జరిగిన అనారోహాసం లోకనభ ప్రతిపక్ష నాయకుడు రాహుల్ గాంధీ సైతం

హో ప్రభుత్వాల

నాగమణిరేంద్ర పల్లాపు

విద్యార్థుల ఆందోళనకు మద్దతు ఇవ్వడంతోపాటు ప్రధాని ఇంటి ముందు ఆందోళన చేపట్టారు. ఈనెందర్నిగా రాహుల్ గాంధీ మాట్లాడుతూ.. గత పర్యటన 152వర్షా పేపర్లు లీక య్యాయని తెలిపారు. ఇంత వరకూ నిందితులపై ఎలాంటి పర్యలూ తీసుకోలేదని ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. గతపదేళ్లలో జరిగిన 152 పేపర్ లీక్స్ కారణంగా 7.5 కోట్లమంది విద్యార్థుల భవిష్యత్తు నాశనమైందని రాహుల్ గాంధీ ఆవేదన

వ్యక్తం చేశారు. మే 3న జరిగిన నీట్ పేపర్ లీకైన తరువాత ఈ ఏడాదిలోనే జూన్ రెండో వారంలో మహారాష్ట్రలో జరిగిన టెట్ పర్యక్ష పేపర్ లీకైంది. టెట్లో సంబంధించి ఇతర రాష్ట్రాల్లో జరిగిన ఇలాంటి పేపర్ లీక్ కేసులలో ప్రమేయంఉన్నట్లు అనుమానిస్తున్న నిందితులతో ముడిపడి ఉన్న అంతరాష్ట్ర పేపర్ లీక్ రాకెట్ను మహారాష్ట్ర పోలీసు ప్రత్యేక దర్యాప్తు బృందం(సీఐసీ)ను ఏర్పాటు చేసి విచారణ జరుపుతోంది. నీట్పై కూడా సీఐఐ విచారణ జరుపుతున్న విషయం తెలిసిందే. ఇప్పటికే నీట్ పేపర్ లీకేజీతో సంబంధం ఉన్న సుమారు 18 మందిని అరెస్టు కూడా చేశారు. ఈ ఏడాది జరిగిన నీట్ పేపర్ లీకేజీ కంటే ముందు 2024లో జరిగిన నీట్ పేపర్ లీకైందని కొందరు కోర్టును ఆశంయిన్నారు. అయితే కోర్టులో విచారణ నెలదర్చుగా పేపర్ లీకేజీ మానీగా జరగలేదని.. కొందరు మానీ కాపీయింగ్కు పాల్పడ్డారని

అలసత్వాలు..

వారిని అనర్హులుగా ప్రకటిస్తూ నిర్ణయం తీసుకోవడంలో తిరిగి, నీటి వర్షకృష్ణ నిర్వహణవలెను. 2024లో సుమారు 23 లక్షల మంది వర్షకృష్ణ హాజరయ్యారు. ఈ ఏడాది మేలో జరిగిన వర్షకృష్ణ సైతం సుమారు 22 లక్షల మంది హాజర కాగా.. జూన్ 20లో జరిగిన రి ప్లైవ్మెంట్ సుమారు 20.50 లక్షల మంది హాజరయ్యారు. 2023 మార్చిలో ఆసోంంలో టెస్ట్ ప్రకృష్ణవత్రం లైవ్మెంట్. ప్రకృష్ణవత్రం లైవ్మెంట్ ఆసోంం ముఖ్యమంత్రి హిమంత బిశ్మి శర్మ నుండించారు. ప్రకృష్ణవత్రం లైవ్మెంట్ కావడం తమ వైపు లైవ్మెంట్ను.. తప్పి అంగీకరించునూ ప్రకటించారు. ఈ పేపర్ లైవ్మెంట్ వెనుక ఉన్న అప్పుల నూతనధారాని గుర్తించినట్లు వెల్లడించారు. జాతీయ స్థాయిలో హిమంట్ హోటీ వర్షకృష్ణ సంబంధించిన ప్రకృష్ణవత్రాల లైవ్మెంట్ ఆయా వర్షకృష్ణ స్ర్మిపేర్ అయిన విద్యార్థులు తీవ్ర మానసిక ఆయా గురవతున్నారు. అట్లాంటిక్ బాగా చదివి వర్షకృష్ణ రాసిన విద్యార్థులు పేపర్ లైవ్మెంట్ మరోసారి వర్షకృష్ణ నిర్వహణనే సమయంలో తిరిగి అదే స్థాయిలో చదవలేక వారి తల్లిదండ్రులు ఏముంటారనే భయంలో తత్వహత్యలకు పాల్పడుతున్నారు. గతంలో జరిగిన లైవ్మెంట్ లైవ్మెంట్ నువలలో జుమవల్లో తత్వహత్యలు జరిగాయి. మొన్న మేలో జరిగిన నీటి ప్రకృష్ణ వత్రం లైవ్మెంట్ సందర్భంలోనూ జరిగాయి. కానీ ఈ ఏడాది జరిగిన పేపర్ లైవ్మెంట్ కారణంగా సుమారు 20నుంచి 24 మంది విద్యార్థులు ఒకటికి తగ్గుకోలేక తత్వహత్యలకు పాల్పడ్డారు. బాగా చదివి వర్షకృష్ణ బాగారాసిన వారు సైతం మానసిక అందశక్తి తత్వహత్యలకు పాల్పడుతున్నారు. బోటీ వర్షకృష్ణ సంబంధించిన పేపర్ లైవ్మెంట్ కారణంగా రాష్ట్రంలో నిర్వహించే బోటీ వర్షకృష్ణ, రెగ్యులర్గా జరిగే అకడమిక్ వార్షిక వర్షకృష్ణ పేపర్లు లైవ్మెంట్ విషయంలో విద్యార్థులు మానసిక ఒత్తిడికి గురై తత్వహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. ఏదైనా లైవ్మెంట్ బోటీ వర్షకృష్ణ కావచ్చు. రాష్ట్రస్థాయిలో వర్షకృష్ణ కావచ్చు, వార్షిక వర్షకృష్ణ ప్రకృష్ణవత్రాలు కావచ్చు ఏ పేపర్ లైవ్మెంట్ తిరిగి వర్షకృష్ణల నిర్వహణపడం చాలా కష్టంగా మారుతోంది. మొదటిసారి వర్షకృష్ణ సందర్భంలో దానికంటే చక్కందంగా వర్షకృష్ణ నిర్వహించడం అధికారులు, ప్రభుత్వాలకు కలిపిదే సామర్థ్యాన్నింది.

పేటలో జరిగిన సీట్‌పేర్ల లెక్కన తరువాత జూన్ 21న నిర్వహించిన పరిశ్చయ సమూహం20వల మండ్రి అయినగా భగద్రతను ఏర్పాటు చేయాలి. అది కాకుండా విద్యార్థులు కూడా మరోసారి పరిశ్చయ నిర్వహణ కావల్సి వస్తుంది.వారోచేపాటు వారి తల్లిదండ్రులు కూడా పేరికి తోడ్పాటు ఉండాలి.న పరిశ్చయి తరువాత ఉంటుంది. పరిశ్చయ మొదలైనది నిర్వహించిన దానికంటే వరుస వాత నిర్వహించడానికి ఎక్కువ వర్కు చేయాలి.న పరిశ్చయలు ఏర్పడుతున్నాయి. పేట లో తీరేటలు జరిగిన తరువాత ప్రభుత్వాలకు లీకేజీలు కేసులు నమోదు చేసికొన్ని సందర్భాల్లో స్పెషల్ ఇన్వెస్టిగేషన్ టీమ్(సిఐటి) ఏర్పాటు, మరీ కొన్ని సందర్భాల్లో సీట్ పేర్ వివరాల జరిపించడం చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వాలకు లీకేజీలు ప్రభుత్వాలకు చెప్పడం రావడమే కాకుండా అదనంగా భుజులు భరించాల్సి వస్తుంది. పేట లో లీకేజీలు ప్రభుత్వాలకు ఇప్పటి వరకు కేసులు నమోదు చేసి నాణ్యత ఇతరలకు పంపిస్తున్నప్పటికీ పేట లో తీరేటలు అగ్లం లేదు. దీంతో కేంద్ర మంత్రి వద్దం జెట్టు లీకేజీలు తగినంగా వ్యవహరించాలని నిర్ణయించింది. ఇందుకు సంబంధించి నూతనంబంబం చేయాలని నిర్ణయించింది. ప్రస్తుతం అలాంటి ఉన్న 2024 ప్రవేశ పరిశ్చయ (ఆక్సు) వద్దకు సు నివారణ) పరిశ్చయించిన, వ్యక్తిగతంగా ప్రశ్నలపైరా తరేక పాల్వెనాని కేంద్రం 3నువంద సంవత్సరాల వరకు జైలు శిక్ష. రూ.10 లక్షల వరకు జరిమానా విధించే అవకాశం ఉంది.అది వ్యవస్థీకృతంగా జరిగే నేరాలు విషయం లో 5 నువంద 10 సంవత్సరాల జైలు శిక్షతో పాటు రూ.1 కోటి వరకు జరిమానా విధించే నిబంధనలు ఉన్నాయి. పేట లో లీకే కేసుల వివరాలను వేగవంతం చేయడంపై కూడా కేంద్రం ప్రత్యేక దృష్టిపెట్టింది.ఇందులో సం ప్రత్యేక పాల్వెనాని కేంద్రం ఏర్పాటు చేయాలని నిర్ణయించింది. భగద్రోక్ ఢిల్లీలో ఒక పాల్వెనాని కేంద్రం ఏర్పాటు చేయగా తరువాతో మరో నాలుగు కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేసి యోజనలో ఉన్నాయి. పేట లో లీకేలకు సంబంధించిన కేసులను కేంద్రంలో ఉండాలి లోపే విచారించే తీర్పులు ఇవ్వాలనే లక్ష్యంతో చట్టంలో సవరణలు చేయనున్నట్లు తెలుస్తోంది. వేగవంతమైన న్యాయ ప్రక్రియకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలని కేంద్రం నిర్ణయించినట్లు తెలుస్తోంది. అటు జైలు శిక్షతోపాటు ధార్మిక జరిమానా విధించడం, జైలు శిక్ష కాలాన్ని సైతం పెంచి పేట లో లీకేలకు పాల్వెనాని వారు భయపడేలాగా చేయాలని కేంద్రం భావిస్తోంది. ●

ವೊಲಿಬಾಲ್

ಗತ ವಾರಂತ್ಪುಲ ವ್ರೆ ಪುಲಿನ್ಯು ವೆ

ఆంధ్రప్రదేశ్ యువత కదిలితే ఆలోచన చేయకూడదు. తరంగం, యువజనానినెన్నో అది మహా సముద్ర ఘోష, ఆ రెండూ ఇప్పుడు ఒకే సారి కనిపిస్తున్నది ఢిల్లీ జంతర్ మంతర్ కల, తరంగం, ఘోష రెండూ కలగలిస్తే ఆలోచన ఉప్పానే. గత వారం రోజులుగా ఆ 'ఉప్పానోలే' అన్న కొట్టుకుపోతున్నాయి. ఆ దృశ్యాన్ని చూసి, వెనుకకునో వేయసిన ప్రధాని మోడీ సైతం నిలబడి ఆలోచిస్తున్నాడు. విద్యార్థులు దేశ భావి నిర్మిత లుగా' అని ఓ పాటలో అన్నట్లు ఇండియా ముఖ పితాస్వామి మార్కెట్ సెంటర్లతో వివిధ ప్రాంతాల విద్యార్థులలాగా జులంతే మంతర్ వద్ద హోరెత్తిపోతున్నారు. దానితో వారం రోజులుగా పార్లమెంటు కూడా స్తంభిచింది. రోజూ సమావేశాలు కావడం రథన, గతకరో కోర్టుపటికే వేయగా వందల నెలకట్టకట్టమైపోయింది. నీటి పరీక్ష వ్రతలా లీకేజీ నేపథ్యంలో మొదలైన ఆదేశనలు 'కాల్డ్'లుగా కదులుతూనే వచ్చి మొత్తం వ్యవస్థకే నాలుగా మలాయావేటి అది ఏమీ విషయమేమీ కాదు. ఒక విలక్షితైన పరిస్థితిలో రూపుదిద్దుకున్న 'కాల్డ్' జనతా పార్టీ (సీజెపి) ఇంకా పూర్తి స్థాయి రాజకీయ పార్టీగా మారిందామో వెంటనాడే జులంతే ప్రభావం సృష్టించడం దేశంలో అందరినీ, ముఖ్యంగా రాజకీయ పార్టీల నేతలందరినీ ఎంతో ఆశ్చర్యపరుస్తోంది. ఒక వ్యంగ్య ఉద్దమంగా రెండు నెలలు క్రితమే ఆవిర్భవించిన ఈ పార్టీజంతోనే అంతగా ఏదగడం కూడా అందరినీ ఆలోచించన జేస్తోంది. ఇప్పుడవారం లేకుండానే ప్రతి విద్యార్థి మైదం లోకి 'కాల్డ్' ప్రవేశిస్తోంది. జీసీజెడే తరం దాని వెనుకనేమన్నో. దేశ రాజధానిలో ఆదేశనకుకు కేంద్ర బిందవైన జులంతే మంతర్ వద్ద గత ఆరురోజులుగా యువ ఆలోచనకారులు విల్లువెల్లువలకు వచ్చి అది కేటంబి ఆ పార్టీ ఇచ్చిన పిలుపుగా అనిపించడం. సామాజిక ఉద్దమ మకారుడు వాంగ్ మక్ విద్యార్థుల ఉద్దమనానికి మద్దతు ప్రకటించిన గత 26 రోజులపాటు జులంతే నిరూపక దీక్ష ఇప్పుడు ప్రభుత్వ నిర్ణయాలను ఎంతో ప్రభావితం చేస్తున్నట్లే కనిపిస్తోంది. అన్నిరాష్ట్రాల నుంచి యువత స్వచ్ఛందంగా కదిలిదామందం గమనించవలసిన పరిణామం. విద్యార్థిలోకం స్వచ్ఛందంగా సాగిస్తున్న ఉద్ద

‘కదన’ తరంగం!

ఎ.వి.వి.ప్రసాద్

మంగనే దీనిని భావింపవచ్చు. సామాజిక వ్యవస్థలు ఎలా కృంగి కృశించిపోతున్నాయో, ఎలా కమిలిపోతున్నాయో చెప్పే యువనే దీని నిర్దేశం చేస్తోంది. తమకు న్యాయం కావాలని ఓ మూడే చెప్తోంది. దశా భాగాలు వేళ్ళన్నవోన్న పెద్ద పెద్ద రాజకీయ పార్టీలను సైతం కలవరం చేస్తున్నాయి. లేకుంటేనేమిటి విద్యార్థి లోకం చేస్తున్నదని గ్రేటోంది ఒక్కొక్క చోట అలా పోల్చు

యువత ఆందోళనలు

కుడా కదన రంగంలోకి దిగి ప్రయత్నం చేస్తున్నాయి. గతంలో అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఆందోళనలను కఠినంగా అణచివేసిన కాంగ్రెస్ పార్టీ ఇప్పుడు విద్యార్థులకు మద్దతుగా రంగంలోకి దిగడం మిమర్సుపాలవుతోంది.

రాజులే గాంధీ, ఖగ్గే ప్రకృష్టమైన ప్రధాని మేడీనివాసం వద్ద మెరుపు గర్భా చేయడంలో నిజాయితీ లేదనీ, ఉంటే వారంతా జంతులేమంటారే వద్దకు వచ్చి విద్యార్థులకు ఎందుకు మద్దతు ప్రకటించ లేదనీ వాంగీ చుక్క నీటిమణిలా తొలంజలి వేసిన ప్రశ్నకు అతడే సమధానం చెప్పవలసి ఉంది. రాజకీయ నాయకులు సొంత ప్రయోజనాల కోసం వాంగీ చుక్క ప్రతిష్ఠలు నిర్మాణాలు చేయడం గమనించవలసిన విషయం.

20న విద్యార్థులు నిర్వహించిన ‘చలో పార్లమెంటు’ మార్చ్ పై సోనియే వ్యవస్థ ఖండించడంలో సైతం రాజులే నుంచి సరైన స్పందన రాలేదంటూ విద్యార్థులు వ్యాఖ్యానించడం వినిపిస్తోంది. పోలీసు చర్యలో గాయపడి ఆసుపత్రిలో చికిత్స పొందుతున్న యువకులను చరామర్షించడంలో రాజులే వెళ్ల కపోడమన్నారు కూడా అంతా మిమర్సున్నారని. కాక్రేడ్ పార్టీ

వ్యవస్థాపకమైన అభిజిత్ దేవ్ గతంలో ఆమ్ ఆద్మి పార్టీ సోషల్ మీడియాలో కీలక పాత్ర వహించడంలో ‘ఆమ్’ భాషలు అతడిపై ఉండాయని భావించిన కాంగ్రెస్ అంతటా దానికి దూరం ఉండమనబ్బింది. కానీ ఉంటేనేమిటి వాటి కవే ఉద్యుతరూపం దాల్చడం చూసి తమ పాత్ర కూడా దానిలో ఉండడానికి ప్రయత్నాలు ఆరంభించింది. 2011 లో అన్నాహజారే అవినీతి వ్యతిరేకద్యం పెద్ద పత్రం నడిపినప్పుడు బిజెపి సహా ఎన్నో పార్టీలు మద్దతు ఇచ్చాయి. కానీ ఇప్పుడు ఆటమంది రాజకీయ పార్టీల మద్దతు తగినంత లేకుండానే విద్యార్థులు ఇంత మహోద్యమం నడపడం చూస్తే ‘మారుతున్న స్వరం’ ఏమిటో అందరికీల్భమవుతోంది. బంగ్లాదేశ్, శ్రీలంక, నేపాల్లో గానీ జనజీవ ఉద్యమాలు ఆ దేశాల్లో ఎలాంటి సామన్యస్థాయి ఇటీవల చూశాం. అయితే ఈ విద్యార్థుల ఉద్యమానికి రెండు మూడు అంశాలే కారణాలుగా కనిపిస్తున్నాయి గాని వ్యవస్థలని మొత్తం అవినీతిపై తిరుగుబాటుగా కనిపించడం లేదనే ఆభిప్రాయం ఉంది. ఎన్టీఆర్ సంగ్రహణలు, అధికార చలనపై చర్యలు కూడా ఏదోవిధంగా పరిష్కారం కావచ్చు. కానీ వ్యవస్థలో పేరుకుపోతున్న అవినీతిని తుడిచిదేజ్జే ఉద్యమంలో సాగితే అది కొత్త పరిణామం సృష్టిస్తుంది, సమాజానికి అక్షమ ఫలితాలు ఉన్నాయి. అన్నాహజారే ఉద్యమం అప్పు ఢిల్లీ చాలా ప్రభావాన్నీ చూపిగా అంతలేనే చల్లారిపోయింది. కానీ ఈ ఉద్యమంలో విద్యార్థి లోకం స్వస్థంయిగా పాల్గొనడంలో అంతకు సరైన ప్రభావాన్నే చూపగలుగుతుంది కానీ సరైన ఫలితాలు సాధించేందుకు శాంతియుత మార్గంలో వెళ్లవలసి ఉంది. కొందరంటున్నట్లు ఇలాంటి ఉద్యమాల్లోకి అంధుక వ్యక్తిరేక శక్తులు కూడా తలదూసుస్తాయి. అందువల్ల మరింత ఆప్రమత్తత అవసరం. కాక్రేడ్ పార్టీ కోరుకున్నట్లుగా కేంద్ర విద్యమంత్రి ధర్మేంద్ర ప్రధాన్ శనివారం రాజీనామా చేశారు గనుక ఆ పార్టీనేతలు ఆందోళన విమర్శించాలి. లేక మేమిటి మేధావులే ఉద్యమం కొనసాగిస్తారో చూడాలి. ●

యద్ధభూమి

గన్ని మామనీ

అయ్యడిగా తేల్చారు. అంతేకాకుండా పునర్య్వహేళికరణలో అత్యంత అసిన రక్షణ మంత్రిత్వశాఖ అధికారిగా ఆయన రక్షణ మంత్రిగా ఉన్న మైఖైల్ లెన్ స్టానోవిచ్ 2023 నుంచి అంతర్జాతీయ మంత్రిగా ఉన్న ఇవోకర్ కైమెంకోను అంతకాశం ఉందిని అధికారి పార్టీ ఎడించారు. అధ్యక్షుడితో సమావేశం పలువురు సామాజిక పార్టీల ద్వారా ఈ వెల్లడించారు. పార్టీ ఎమ్మీ లెన్ స్టానోవిచ్ కూడా కైమెంకో రక్షణ మంత్రి ప్రతిపాదించిన తేలిచారు.

జెరిలెన్ స్క్యూ

తొలగింపుపై సెలవు జెరిలెన్ స్క్యూ ఎదుర్కొన్నారు. సైబర కాలంలోని ఫెడరేటివ్ క్రియేషన్ల మరంత సమర్థవంతంగా తీర్చిదిద్దే సాంస్కరణలు చేపట్టారు. ముఖ్యంగా గోళ్లు సంపదం, సాంకేతికత ఆధారిత వ్యవస్థలను అమలు చేయడం, వ్యవస్థలో పారదర్శకత తీసుకురావడం, సంపదం వంటి చర్యలకు ఆయన అధ్యునిగాన్నారు. రష్యన్ క్రియేషన్లు డ్రోన్ దాడులు ముమ్మడిగా చేస్తున్న ఫెడరేటివ్ మార్పుదల సంరైన నిర్వహణ పలువురు ఎమ్మీలు బాహ్యంగానే నివేదించినా మార్పు అనివార్యం అతారే ఇచ్చారు. పార్లమెంట్ విడితొ వైర్లన్ లెటెక్సాండ్ల విడితొకా మార్ ఫెడరేటివ్ అంతర్జాతీయ సంస్కరణ సంపదం, రక్షణ శాఖలో నిజమైన ఇలపై ఆశలు ఆయనతోనే ముడిపె

నో పాలనా సంస్కరణలు

అందువల్లనే మార్పుఅనివార్యం అవుతోందని జెలియోని సమర్థిస్తూ వచ్చారు. ప్రఖ్యాత డ్రోన్ యుద్ధ నిపుణులూ, వాలంటీర్ మరియు జెర్మన్యా ఫెడరేషన్ మార్పుల అధ్యక్షుడు జెలియోన్ చేసిన అతిపెద్ద తప్పుదాల్లో ఒకటని, ఇంటర్నెట్ క్రియేషన్ థామ్ మూల్యం జెలిం చే పరిస్థితి తీసుకు రావచ్చని, లక్షలాది మంది సైనికుల ప్రాణాలు, అక్కోర్పై తీవ్ర ప్రభావం చూపే అవకాశం ఉందని సాఫర్పరిచినా జెలియోన్ వేసిన తగ్గలేదు. క్రియేషన్ ప్రస్తుతం తీవ్రమైన సవాళ్లను ఎదుర్కొంటోంది. వాయు రక్షణ వ్యవస్థల కొరత, సైనికుల కొరత, నియమక ప్రక్రియలో లోపాలు ఇప్పటికీ పట్టిపడి స్తున్నాయి. మరోవైపు, రాబోయే శీతాకాలంలో విమర్శ చేయలేక వ్యవస్థలపై దీర్ఘకాలిక మళ్లీ పరిశోధన అవసరమందని ఆధికారులు అందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. రక్షణ మంత్రిగా ఉన్న సమయంలో ఫెడరేషన్ చేపట్టిన సైనిక సంస్కరణలు ఇంకా పూర్తికాలేదు. అది సమయంలో అమెరికా తయారీ థాల్స్ ని క్లిప్ చేసినా అప్పటికే ఆంట్రిన్ వ్యవస్థల కొరత కూడా క్రియేషన్ ప్రభావం సంస్కరణ మారంది. తూర్పు క్రియేషన్ లోని డోన్స్ ని ప్రాంతంలోని కీలక నగరాలపై రవాణా సృష్టించి సామర్యం చేసిన కరణులందరి. మొదట డోన్స్ పై ప్రాంతాన్ని తమ ఆధీనం చేశారు తీసుకొవడం లక్ష్యంగా రవాణా అధ్యక్షుడు వ్యాపారం పునర్ని పూర్తిగా అమలు చేస్తున్నట్లు కడనగరం నుంచి సంతకాలు అందుతున్నట్లు ఇంగ్లాండ్, ఫ్రాన్స్, జర్మనీ, వంటి దేశాలు ఆయుధాలకాన సమకాలానుస్థానా ఈ సాయంపై ఇంకా కొనసాగుతుందనే కూడా ప్రస్తుతం జెలియోన్ లేని పరిస్థితి. ఎందుకంటే ట్రంప్ ఈ దేశాలపై ఒడిది తెచ్చినా తీసుకువచ్చునని అందరికీ తెలిసింది. ఈ చేపట్టడం జెలియోన్ చేపట్టిన ప్రభుత్వ మార్పులు క్రియేషన్ యుద్ధ పూర్తిగా ప్రస్తుత దేశ రాజకీయ పరిస్థితులపై ఎలాంటి ప్రభావం చూపుతాయోని ఇప్పుడు అందరూ తీయంగా చర్చిస్తున్నారా కావడంలేపోయి ఉత్పరంగా కూడా మారంది. ●

మేల్కొన్న యువత దేశాన్ని మారుస్తున్న వేళ..

డా.జి. పూర్ణచంద్ర రావు

అవతతవలనపై దేశవ్యవస్థగా సాగిన విద్యార్థులను నడుమ జరిగిన ఈ రెండు సంవత్సరాల వాడుక వ్యవస్థగా మార్చినందుకు ప్రజల గొంతు బలంగా నిల్చివున్నది, పాలకులు మాట్లాడక తప్పదు. అసలు నిర్దేశాలు కూడా ముద్దక తప్పవు. దేశములోని పోరాటాల గురించి మాట్లాడుతున్న వేళ అవే అవేదానాలు వారామందిని ఆలోచింపజేసింది. ఇంత బలమైన కూడా ఎందుకు మాట్లాడాల్సి వచ్చింది?" అని అడిగారు. కానీ అసలు ప్రశ్న అడిగారు. మోదీ మాట్లాడాడా? అన్నది? అనీ ప్రజల నిలబడితే అదుగు నిలకెక్కి వేస్తారు. అదే చరిత్ర. అదే ప్రజలను మన దేశంలో ఒక విశిష్టతగా అసలు మన దేశంలో కొత్తగా పోరాటం మొదలుపెడితే ముందు ఉంది. పీక్ వల్ల ఎప్పుడుతుంది?", నలుగురు ముగిసారు. పీక్ వల్ల ఎప్పుడు దేశం మారిపోతుందా?", "ఇది రోజువారీ చల్లారిపోతుంది" అంటారు. కానీ రోజు

గమస్తాయు. అది పోతలం పెద్దనవుతుంది. ఉత్తర
పాలకు పావుతుంది. దేశమంతా దాని గురించే వా
బాటు. చివరకు పెద్దపెద్ద నాయకులు కూడా నో
ల్ని వస్తుంది. అప్పుడు మాత్రం వీక్వరై జరిగింది
మెదల తక్కువ చేసి మాట్లాడిన వాక్కి చివరికి చ
కొడతారు. ఇది ఈ రోజు కొత్తగా జరిగిన విషయ
చిత్రం అంతా పోతు కింది. స్వాతంత్ర్యం కోసం
మొదలైనప్పుడు కూడా బ్రిటిష్ వాళ్ళ కొద్దిమందిని
నన్నున్నారు. దక్షిణ ఆఫ్రికాలో నల్లజాతి వాళ్ళ
కోసం నిలబడినప్పుడు వాళ్ళను అణచియేరుగమని
అనుకున్నారు. అమెరికాలో నల్లజాతి వాళ్ళ వీధు
నప్పుడు కూడా మెదల ఎవరూ పెద్దగా చట్టించ
కాని ఒకరి వెనుక మెదల వీలీ మంది, వది మంది వెను
మంది, వంద మంది వెనుక లక్ష మంది నిలబడి
పాలకులు తలచవల తప్పలేదు. మన దగ్గర మ
ఇంకో జబ్బుకొంది. 'వాళ్ళ ఏం చేస్తున్నారు?' అని
చాలా సలభం. 'రూపాలో గాఫీ ఏం చేస్తున్నాడు'
పక్కం నోచేస్తోంది? ఆ నాయకుడు ఎందుకు మా
లేమ?' ఆ చదువుకున్న వాళ్ళ ఎక్కువన్నారు. ఆ
మనా కానీ 'నేను ఏం చేస్తున్నాను?' అని మా
గుంపం లాంటి అడగం. మనం పోరాటానికి వెళ్ళ
ప్రజలను చైతన్యపరుస్తూ ఒక పాల రాయం. ఒక
రాయం. ఒక చిన్న వీడియో కూడా తీయం. పెట్టు
ఒక రూపాయి కూడా అడగం. మనం ఒక రోజు
నమాజం దాగు కోసం కేటాయించం. కానీ పోరా
వాళ్ళకు మాత్రం రోజూ సలహాలు ఇస్తుంటాం. పా
లో దక్షిణాది వాళ్ళ తగ్గిపోతుంది చాలామంది
కొత్త నియోజకవర్గాలు ఏర్పాటు. గురించి మన ర
ఎంత పెద్ద చర్చ జరుగుతుంటుంది? అంధ్రప్రదేశ్ నాయ

తెలంగాణలోనూ ఎంతమంది నాయకులు ఉంటారో తెలియకపోయినా చక్కటి ముఠాగా వున్నారే. జగన్, చంద్రబాబు, పవన్ కల్యాణ్, కేసీఆర్, రేచంటి రెడ్డి, కె.పి.ఎస్. నరేంద్రం. సరిగ్గా అయితే.. ఎవరినైనా మనం ఒక ప్రశ్న అడుగుతున్నామో అప్పుడు ముందం మీద మీరే ముందూరే? అని నిలదీస్తూనా మా? లేదు. ఎన్నికలు వస్తే మళ్ళీ మాత్రం గొడవలే. జగన్ మీద కోపమెక్కి చంద్రబాబుకు ఓటు వేసేవాడు. చంద్రబాబు మీద కోపమెక్కి జగన్‌కే వేస్తాడు. కేసీఆర్ మీద కోపమెక్కి రేచంటి రెడ్డి వేస్తాడు. ఒక కులం మీద కోపమెక్కి మరో కులానికి వేస్తాడు. ఒక మతం మీద కోపమెక్కి మరో మతం పేరిట రాజకీయం చేసేవాళ్ళకు వేస్తాడు. మన ఓటమన భాగోతనం వేరుదండ లేదు. అభిమానం దురభిమానం లోతే ముఠా వేస్తాం. కానీ మన బతుకు మాత్రం మారదు లేదు. ఉండదు జరిగింది. మనం చేతు జరిగింది. వేరేమీ జరిగింది. లక్ష్మీపేట జరిగింది. ఇంకా ఎక్కో చోట్ల పేద రక్తం కారింది. ఆ రోజున మనం చూసిన భాద్యపథాం. సనాతన షెడ్యూల్, కొవ్వొత్తులు వెలిగించడం. మాటలు చెప్పడం. కొంతకాలం తర్వాత వెళ్ళి ఆదే సావనాధీర మమ్మల్నా. మనకు జరిగిన అన్యాయాల్ని మర్చిపోకుండా. కానీ ఆ అన్యాయానికి రాజకీయం రాజకీయం నాయకుల కానీ పనిపేదల దం మాత్రంలేదు కాస్తాం ఇంకా 'మేమల్లింగం', 'మామం' పని చేయబట్టేడు', 'ఆర్. కృష్ణయ్య ఎం చేశాడు?', 'మనం కృష్ణ వాడం ఎం సాధించాడు?' అని అడుగుతాం. అడకుతాం. కానీ ఆదే సమయంలో మనల్ని మనం కూడా గాలి. మనలో ఎవరైనా మన వాళ్ళ కానీ బోలాకానీ రోజు సమయం ఇచ్చామా? మన దగ్గర ఉన్నదాంట్లో మైనా మన వాళ్ళ కానీ ఖర్చుపెట్టామా? మనకు సమయం లేదని చెప్పడం నిజం కాదు. తీర్పుపాత్రలకు సమయం ఉంది. మేలకాలం సమయం ఉంది. సినిమాలకు సమయం

ఉంది. భోక్తే గుంటల కొద్ది గడపవరనికి సమయం ఉంది. కానీ నువ్వు ఊరికి వెళ్ళలకు వరుసపు చెప్పదానికి సమయం లేదు. మనవాడి మానీ బ్రీడ్లకు వున్నకం కొన్నాడనానికి సమయం లేదు. అన్యాయం జరిగిన చోటికి వెళ్లి నిలబడదాని సమయం లేదు. ఇది మన బలహీనత. డాక్టర్ అబెట్లర్ని చూడవండి, హోదాను నిలబడని లెబిడనుండి అనియం చెప్పాడు. ఇక్కడ ముదిసి ఏమీ చేయలేని అయినకం తెలుసు. ప్రజలు ఒక్కరినీ ఏ శీతనైనా మార్చగలరని ఆయన తెలుసు. నెల్సన్ నీ మరేలా కూడా అదే ముహూపాదు. మార్టిన్ లూథర్ రింగ్ కూడా అదే చేశాడు. శే గువేరా కూడా అదే సమయాదు. అలిక్టిబ్రి ప్రభాకర్ తన అక్రూరాలతో అట్టడుగు మనిషి బతుకును దేశం ముందు పెట్టాడు. గొప్పాక్షంధుని వేర్వేరు భావోద్దే చెప్పింది ఒకటే. ప్రజలు కదిలేనే చరిత్ర కలుగుతుంది. మనకు ఇంకో పెద్ద అలవాటు ఉంది. హోదాను చేస్తున్న వాళ్ళగురించి వింటే అనుమానం మొదలవుతుంది. 'డబ్బు ఎవరు ఇస్తున్నాడు? వాళ్ళ వెనుకవరు ఉన్నాడు?' అని అడుగుతాం. కానీ వేరేలా మనది తమ చేతులతోవండి విద్యార్థులకు భోజనం పెట్టడం కనిపించదు. యువవైద్యులు ఉచితంగా వైద్యశీలాలూ పెట్టడం కనిపించదు. స్వామివాదులు ఉచితంగా కేసులు చూడడం కనిపించదు. ఉపాధ్యాయులు విల్లెలకు తోలుకు నిలబడడం కనిపించదు. పేద ప్రజలు తమ ఉపాధితులలో కొంత తీసి ఉద్యమాలని ఇవ్వడం కనిపించదు. హోదానిని నిలబెట్టేది కొద్దిమంది దళనవతులు కాదు. వేరేలా సాధారణ మనుషుల చిన్నపిల్లల నాయం. దేశంలో ఏ పెద్ద వ్యవస్థ వచ్చి మొదలు యువతే ముందుకు వచ్చింది. స్వాతంత్ర్య హోదాలోనూ ఇదే జరిగింది. జయప్రకాశ్ నాయుడనే పిలువబడుతున్నాడు కూడా యువతే విద్యుత్తే వచ్చింది. తెలంగాణలోనూ జరిగిన హోదాలోనూ కూడా ముందుండి యువ

ప్రపంచంలో తక్కువ చూసినా ఇదే కనిపిస్తుంది. పెద్దవాళ్ళు ఇంకా చూచారా? తనా దారంలో నడిచింది యువతే. అందుకే ఇద్దరు పెద్దవాళ్ళ మీద కూడా ఒక రాయకత ఉంది. వదలి విచక్షణ చేసిన శిష్యాధ్యాయుడు ఒక పిల్లవాడికి వరువు చెప్పవచ్చు, వదలి విచక్షణ చేసిన వైద్యుడు ఒకరోజు ఉచితంగా వైద్యం చేయవచ్చు. న్యాయుడు ఏదేవాడికి తీసుకొనివచ్చవచ్చు, రైతు తన ఆలయంలో చెప్పవచ్చు. రాయత ఒక న్యాయం రాయవచ్చు. కనీ ఒక పాట రాయవచ్చు. సినిమా తీయలేని వాడు ఒకచిన్న వీడియా తీయవచ్చు. డబ్బు ఇవ్వలేని వాడు తన సమయం బోర్డువత్తున్న వాళ్ళను తక్కువ చేసి ముట్టాడకుండా ఉండవచ్చు. దేశాన్ని మార్చేది ఒక్క నాయకుడు కాదు. మార్చేవాళ్ళే కాదు. ఒక్క పార్టీ కాదు. మేల్కొన్నప్పుడు ప్రజలే దేశాన్ని మార్చారు. వాళ్ళు చేయలేని అనే మూల ఈ దేశాన్ని ఎక్కడికీ తీసుకెళ్ళదు. 'మనం చేద్దాం' అనే మాట మాత్రం చరిత్రను మార్చగలదు. విద్యారా మనం ఆలోచించాల్సింది ఏ ఏమంటే ఎందుకు దిగివచ్చాడు మోడీ? ఎందుకు రాజీనామా చేయలేని దిగివచ్చి దృఢుల్ల ప్రధాన? సమాచారం ఒక వ్యక్తికే లేదు. ఒకపార్టీకే లేదు. కొందరు యువకులు భయపడ్డారు. లక్షలాది మంది ప్రజలు వాళ్ళ వెనుక నిలబడ్డారు. తమ సమయాన్ని ఇచ్చారు. తమ శ్రమనుబాచారు. తమదబ్బును ఇచ్చారు. ఆ చిన్నచిన్న చినుకులైతేకరోజు పెద్ద వడదలయ్యాయి. విజయ గోలలు బలంగా వినిపించి నవ్వుడు ఏ పాలకుడైనా విజయకప్పుడు. అదే ప్రపంచపాలన. అదే చరిత్రపాత్ర. నిజం, అలౌకిక ప్రశ్న మోడి గురించేదామ. ప్రశ్న మనగరింటే, మనం ఇంకా ప్రశ్నకులుగానే ఉండారా? లేక చరిత్రను మార్చేవాళ్ళకే మనమం ఒకరిగానివారా? ●

(రచయిత : నవీన్ డిశ్మీ రిటైర్డ్ ఎమ్మెల్యే, పీసీఆర్ఎస్ జాతీయ కౌన్సిలర్, అల్ ఇండియా ఓపి, తెలంగాణ)

